

Deleøkonomiens vækstpotentiale

AF MALTHE MUNKØE, CAND.SCIENT.POL OG SEBASTIAN CLEMENSEN BA.OECON

RESUMÉ

Knap hver tiende voksne dansker har inden for de seneste 6 måneder brugt en deleøkonomisk tjeneste (eksempelvis samkørsel/befordring eller leje af privatbolig). Men mens deleøkonomien har fået fat i mange unge, young professionals og personer med en længere videregående uddannelse, er brugen væsentligt mindre blandt andre dele af befolkningen (jf. figur 1). Det viser data baseret på 3.025 husstandes forbrugsmønstre, som udgør et repræsentativt udsnit af den samlede befolkningⁱ.

Baseret på undersøgelsen, hvor over 3.000 personer har angivet oplysninger for deres husstands eventuelle brug af deleøkonomiske tjenester, kan man opgøre det samlede beløb. Tager man udgangspunkt i disse indberettede data kan det beregnes, at det samlede beløb, som danske forbrugere anvender på deleøkonomi, ligger i omegnen af en mia. kr. årligt. Heraf udgør leje af overnatning omkring fire femtedele.

Stort potentiale for yderligere vækst i deleøkonomien – ikke mindst i de segmenter, hvor det i dag er mindre udbredt

Danskernes samlede årsforbrug på deleøkonomiske tjenester ligger omkring 1 mia. kr.

Figur 1

Hvor mange penge har din husstand samlet brugt på [deleøkonomi]ⁱⁱ

	Andel som har anvendt en deleøkonomisk tjeneste de seneste 6 måneder
Alle	8 %
Under 30 årige	17%
30-44 årige	7%
45-59 årige	5%
60+ årige	4%
Personer med personlig årsindkomst før skat 0 – 200.000 kr.	9%
Personer med personlig årsindkomst før skat 200.001 – 300.000 kr.	6%
Personer med personlig årsindkomst før skat 300.301 – 400.000 kr.	6%
Personer med personlig årsindkomst før skat 400.001 - 500.000 kr.	10%
Personer med personlig årsindkomst før skat 500.001 – 600.000 kr.	15%
Personer med personlig årsindkomst før skat over 600.000 kr.	19%
Uddannelsesbaggrund: Folkeskole	4%
Uddannelsesbaggrund: Gymnasial uddannelse	12%
Uddannelsesbaggrund: Erhvervsuddannelse	4%
Uddannelsesbaggrund: Kort videregående uddannelse	9%
Uddannelsesbaggrund: Mellemlang videregående uddannelse	15%
Uddannelsesbaggrund: Lang videregående uddannelse	21%
Personer med børn under 18 i husstanden	7 %
Personer hvor der ikke er børn under 18 i husstanden	8 %
Bosat i storby	13%
Bosat i provinsby	4%
Bosat i mindre by eller landområde	5%

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv marts 2016. n=3025

Det er tydeligt, at deleøkonomien inden for overnatning og samkørsel/befordring begynder at antage et væsentligt omfang. Desuden er der givetvis et stort potentiale for yderligere vækst, eftersom det som vist i figur 1 ovenfor kun er inden for relativt afgrænsede forbrugersegmenter, hvor man for alvor er begyndt at tage de deleøkonomiske koncepter til sig.

De fleste ikke-brugere har ikke overvejet muligheden

Der er ingen tvivl om, at de deleøkonomiske tjenester fortsat oplever en hastig vækst. Spørgsmålet er om denne vækst fortsat vil være temmelig koncentreret omkring bestemte grupper, unge, "young professionals", studerende og andre grupper som i forvejen er mest disponerede for at anvende deleøkonomiske løsninger, eller andre forbrugersegmenter i stigende grad vil begynde at anvende tjenesterne fx i forbindelse med ferier eller i andre sammenhænge.

For at belyse denne problemstilling har vi bedt folk, der ikke har anvendt en deleøkonomisk tjeneste de seneste 6 måneder, om at angive årsagen hertil. De fleste personer i undersøgelsen giver udtryk for, at de bare ikke har overvejet muligheden eller det ikke har været relevant.

I rigtig mange tilfælde er der altså ikke tale om et bevidst fravalg eller en eller anden form for skepsis over for deleøkonomiske muligheder, men snarere at det ikke har været aktuelt eller noget folk har tænkt nærmere over, eller ikke har kendskab nok til de nye tjenester til reelt at kunne overveje det (jf. figur 2). Resultatet illustrerer, at potentialet er langt større for brug af de populære tjenester inden for deleøkonomien.

Figur 2

Er der noget særligt ved deleøkonomien, som afholder dig fra at bruge de deleøkonomiske muligheder, eller har det bare ikke været relevant/noget du har overvejet?

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv marts 2016, n=2794.

Af dem som ikke bruger deleøkonomi har tre ud af fire bare ikke overvejet muligheden eller ikke fundet det relevant

– derfor stort potentiale for større udbredelse ved øget kendskab

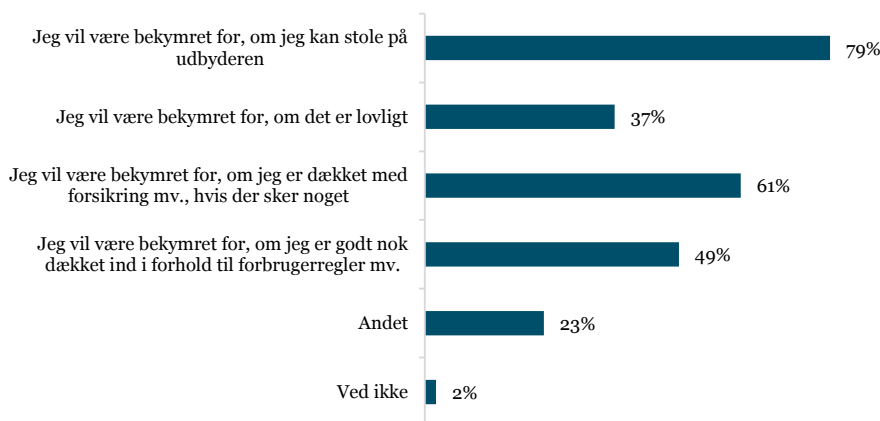
Det er således relativt få, der har specifikke grunde til helst ikke at ville bruge deleøkonomiske tjenester. Knap hver tiende har dog svaret, at der er særlige forhold som betinger, at de ikke ønsker eller er tilbageholdende med at benytte deleøkonomiske tjenester. Yderligere 15 pct. har svaret "ved ikke", hvilket formentlig afspejler, at de reelt ikke kender til noget omkring deleøkonomien og de tjenester, som tilbydes, og derfor dårligt nok kan forholde sig tilstrækkeligt til spørgsmålet til at kunne sige, at de ikke har overvejet eller fundet mulighederne relevante.

De personer, som har angivet at noget specifikt har afholdt dem fra at bruge deleøkonomiske muligheder, har især peget på, at de vil være bekymrede for, om man kan stole på udbydere og om de vil være dækket godt nok ind i forhold til forsikring, forbrugerregler mv., jf. figur 3. Det illustrerer en af de deleøkonomiske tjenesters vigtige kommercielle udfordringer: at overbevise brugere om, at de er fuldgode alternativer til de traditionelle tilbud, at man kan stole på at man får hvad man får stillet i udsigt og generelt have tillid til tjenesten, selvom den i sidste ende leveres af en anden person snarere end direkte af platformen selv.

Nogle er bekymrede for, om man kan stole på udbyderen og om man er tilstrækkeligt sikret som forbruger, når man anvender deleøkonomiske tjenester

Figur 3

Hvad er den eller de vigtigste grunde, der afholder dig fra at benytte deleøkonomiske tjenester?

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv marts 2016, n=225. Kun personer der har angivet, at der er ting som afholder dem fra at bruge deleøkonomi.

Anm.: Den relativt høje andel "andet" svar afspejler ikke mindst en skepsis baseret på mere principielle grunde, herunder at de af nogen forbindes med pirattaxa-kørsel jf. den verserende sag om firmaet Uber, eller at de angiveligt ikke betaler skat.

Meget kunne derfor tyde på, at der er en indledende skepsis over for deleøkonomien fra en del forbrugere. Spørgsmålet er, hvorvidt denne skepsis med tiden vil blive glemt, på samme måde som fx e-handel i begyndelsen blev mødt af en bekymring for, om man nu kunne stole på at webshoppen faktisk ville sende varen og lignende, eller der vedblivende vil være en særlig skepsis knyttet til det at anvende deleøkonomiske tjenester.

Samtidig er de deleøkonomiske modeller relativt unge, og der er en del uklarheder, der med tiden givetvis vil blive erstattet af vished. Et eksempel er den verserende retssag om, hvorvidt Ubers tjeneste er taxakørsel eller ej. I mellemtiden indtil en sådan klarhed tilvejebringes vil der være en tendens til uklarhed om hvilke regler der reelt dækker, hvilket næppe er befordrende for deleøkonomiens videre ekspansion i nye kundesegmenter.

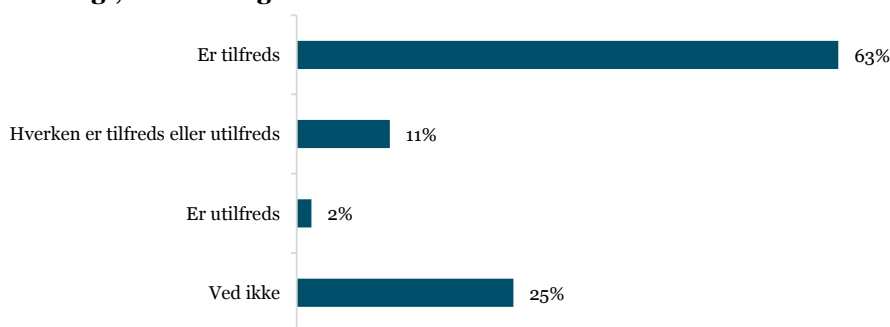
Meget få brugere er utilfredse med deleøkonomiske tjenester

Samtidig er tilfredshedsgraden blandt personer, som generelt har anvendt en eller flere deleøkonomiske tjenester, relativt høj. Som vist i figur 4 var det omkring to ud af de, der angav at de overordnet set var tilfredse med den eller de deleøkonomiske platforme, de selv havde brugt. Kun 2 pct. var utilfredse. Resultatet understreger, at deleøkonomien har potentialet til at kunne vokse og blive populært i nye kundesegmenter i takt med, at man hører om, at andre har haft positive oplevelser. Det gælder måske navnlig eftersom at de personer, der har særlige grunde til ikke at bruge deleøkonomiske platforme, konkret nævner, at de er usikre på om de kan stole på udbyderne og på at de er tilstrækkeligt godt dækket ind, dvs. at de risikerer forskellige ubehagelige overraskelser.

Relativt høj tilfredshed og først og fremmest lav utilfredshed blandt brugerne af deleøkonomiske tjenester

Figur 4

Når du ser på dine egne erfaringer med de deleøkonomiske platforme, du har brugt, vil du så sige at du overordnet set...

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv marts 2016, n=231, kun personer som har gjort brug af deleøkonomi inden for 6 måneder.

Der er således tale om en ret høj tilfredshedsgrad og først og fremmest en meget lav utilfredshedsgrad. Det tyder på, at det er meget sjældent at folk bliver skuffede eller ligefrem føler sig snydt, på trods af at de deleøkonomiske koncepter betyder, at man er afhængige af andre personer direkte i stedet for platformen som virksomhed.

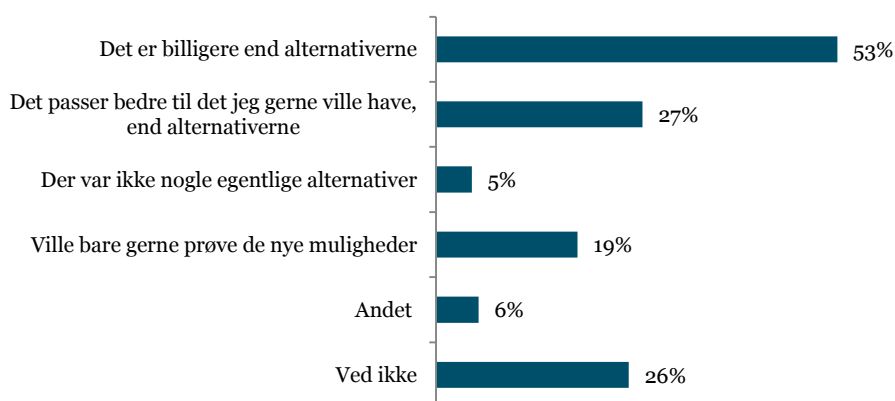
Personer, som bruger deleøkonomiske tjenester, er typisk meget prisfokuserede. Det er således klart den vigtigste årsag til, at man har anvendt deleøkonomi. Kun hver fjerde peger på at det var bedre end alternativerne. Resultaterne illustrerer at deleøkonomiens brugere typisk er prisbevidste, og at deleøkonomiske modeller ofte lægger afgørende vægt på at være pris-konkurrencedygtige. Det taler for, at deleøkonomien især eller i hvert fald i første omgang vil slå igennem blandt de mest prisbevidste forbrugere. Det flugter godt med erfaringerne indtil nu, hvor især de unge, studerende og nyuddannede benytter deleøkonomiske tjenester.

Især pris får folk til at vælge deleøkonomi

Et afgørende spørgsmål som de kommende år vil bringe os svaret på er, om deleøkonomiske tjenester også med tiden vil kunne tiltrække kunder som foretrækker de deleøkonomiske alternativer af andre grunde, fx fordi de oplever højere kvalitet, at det bedre kan tilpasses den enkeltes ønsker og behov, eller lignende forhold. Desuden er mange deleøkonomiske koncepter nye, og det er meget tænkeligt at der med tiden vil opstå nye koncepter eller tilbud, som har andre konkurrencefordele end alene det prismæssige.

Figur 6

Hvad er den eller de vigtigste grunde til, at du har brugt en eller flere deleøkonomiske platforme?

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv marts 2016, n=231, kun personer som har gjort brug af deleøkonomi inden for 6 måneder.

Anm.: Det har været muligt at angive flere svar

Under alle omstændigheder er der meget, som peger i retning af, at deleøkonomien har potentialet til at vokse betydeligt: brugertilfredshed er generelt høj (selvom der sikkert er forskelle mellem tjenester), og der er en del befolkningsgrupper som, endnu ikke for alvor har taget de nye muligheder til sig.

Alt i alt er deleøkonomien på få år vokset sig stor. Mange danskere bruger deleøkonomien, og også i økonomiske termer er det et milliardbeløb, som lægges i deleøkonomiske tjenester. I flere brancher mærker man til, at deleøkonomien er blevet et reelt alternativ til mere etablerede forretningskoncepter.

Også fra politisk hånd tager man de nye forretningsmodeller alvorligt og er opmærksomme på behovet for at overveje, hvad man fra politisk side bør foretage sig. På mange områder blotlægger de nye forretningskoncepter, at den etablerede branche er overreguleret. På andre områder kan der være et behov for at tilpasse reguleringen, så der sikres en jævn spilleplade mellem aktører, der trods forskelle i forretningskoncepter opererer på samme marked og betingelser. Disse tilpasninger kan næppe løses med et snuetag, men som analysen illustrerer er det vigtigt at have fokus på den fremvoksende deleøkonomi, for den har allerede opnået en betydelig størrelse, som efter alt at dømme vil fortsætte sin hastige vækst de kommende år.

▼ OM DENNE UDGAVE

"Deleøkonomiens potentiale" er 7. nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2016. Redaktionen er afsluttet den 5. april.

▼ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

▼ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cand. scient. pol.; cheføkonom Steen Bocian, cand. polit.; skattepolitisk chef Jacob Ravn, cand. jur.; chefkonsulent Malthe Mikkel Munkøe, cand. scient. pol., MA; politisk konsulent Morten Jarlbæk Pedersen, cand. scient. pol, ph.d.-stip.; økonom Jens Uhrskov Hjarsbech, cand. polit.; direktionssekretær Lotte Holmstrup

ⁱ Fakta om data:

De viste husholdningsdata er baserede på en stikprøve blandt 3.025 husholdninger. Data er indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv. Husstande er udvalgt for at sikre repræsentativitet og data er yderligere eftervægtet på centrale sociodemografiske baggrundskarakteristika, køn, alder, uddannelse og region, for at sikre repræsentativitet i forhold til samtlige husstande. Data er ikke præget af markante enkeltstående såkaldte outlierobservationer som har stor betydning for de beregnede beløb, hvilket ville have øget usikkerheden om estimaterne betydeligt. Den statistiske usikkerhed i en stikprøve af denne størrelsesorden er maksimalt +/- 1,8 pct. ved et konventionelt 95 pct. konfidensniveau.

ⁱⁱ Fakta om survey

De tre spørgsmål om brug af deleøkonomiske tjenester er konkret stillet således: "De senere år er der kommet en række såkaldte deleøkonomiske internet-portaler, hvor man kan tilbyde korttids-udleje mod betaling til personer, man ikke kender i forvejen, men får kontakt til via en bestemt internetside/mobiltelefon-app (fx udleje af bolig via Airbnb, tilbyde et lift i sin bil via GoMore og lignende). Hvor mange penge har din husstand samlet lejet bolig for via Airbnb eller lignende internetportal inden for de seneste 6 måneder / brugt på at få et lift/samkørsel for via GoMore, Uber eller lignende internetportal inden for de seneste 6 måneder (ikke traditionelle taxa-selskaber)?" / leje ejendele/ting fra andre privatpersoner (ikke virksomheder) der lejer ud via deleøkonomiske platforme?"